

Interventional pain management image-guided procedures

P.Prithvi Raj, Leland Lou, Serdar Erdine, Peter S. Staats, Steven D. Waldman, Gabor Racz, Michael Hammer, David Niv, Ricardo Ruiz-Lopez, James E. Heavner

Gül Köknel Talu*, Selçuk Dinçer*

Interventional pain management image-guided procedures isimli kitap, P.Prithvi Raj'ın baş editörlüğünde Algoloji alanında birçok eseri olan değerli bilim adamları tarafından hazırlanmış Saunders Elsevier yayınevi tarafından 2008 yılında basılmıştır.

623 sayfa olan kitap, 8 ana bölümden oluşmaktadır. "Genel düşünceler" başlığını taşıyan 1. bölümde görüntüleme teknikleri, lokal anestetik ajanlar, nörolitik ajanlar, radyoopak maddeler, kortikosteroid ve botulinum toksini gibi girişimsel ağrı tedavi yöntemlerinde sık kullanılan medikal ajanları, radyofrekans ve kriyoneöroliz mekanizmalarını ve son olarak da girişimsel yöntemlerin temel risklerini açıklamaktadır. 2. bölümde, baş ve boyun bölgesiyle ilgili olarak, somatik sinir blokları konu başlığı altında, trigeminal sinir'in diagnostik blokları, nörolitik blokları, radyofrekans uygulama teknikleri, perkütan balon kompresyon gibi yöntemlerden ve uygulamaların komplikasyonları, klinik özellikleri ve etkinlikleri konularında geniş bilgi verilmektedir. Maksiler,

mandibuler, glossofaringeal ve oksipital sinir blokları resim ve şekillerle de desteklenerek ayrıntılı olarak anlatılmaktadır. Sempatik sinir blokları bölümünde, sfenopalatin ve stellat ganglion blokları ile nöroliz teknikleri şekil ve radyografik resimlerle desteklenerek ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Baş ve boyunun nöroaksiyel prosedürleri ile ilgili bölümde epidural steroid enjeksiyonu, servikal nöroplasti, servikal kordotomi, transforaminal steroid enjeksiyonu, oksipital sinir bloğu ve radyofrekans uygulamaları, servikal sinir kökü blokları ve servikal provakatif diskografi konuları kapsamlı anatomisi, endikasyonları, kontrendikasyonları, kullanılan malzemelerin ve ilaçların listeleri ve hasta hazırlığı başlıklarıyla akıcı bir anlatımla ele alınmıştır. Baş ve boyunda eklem blokları bölümünde temporomandibuler eklem bloğu, lateral atlantoaksiyel blok, servikal faset bloklar ve radyofrekans uygulamaları bol radyografik görüntü ile desteklenerek anlatılmıştır. Bu bölümün son konu başlığı baş ve boyunda miyofasyal bloklar olup, miyofasyal ağrılı sendromlar ve baş-boyun bölgesinde uygulanan

(*) İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Algoloji Bilim Dalı

Başvuru Adresi:

Doç. Dr. Gül K. Talu, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Algoloji Bilim Dalı, Monoblok, Çapa, 34390 İstanbul
Tel: (0 212) 531 31 47 Faks: (0 212) 631 05 41 e-posta: gktalu@yahoo.com

(*) İstanbul University, İstanbul Faculty of Medicine, Department of Algology

Correspondence to:

Gul K. Talu, M.D., İstanbul University, İstanbul Faculty of Medicine, Department of Algology, Monoblok, Çapa, 34390 İstanbul, Turkey
Tel: (+90 212) 531 31 47 Fax: (+90 212) 631 05 41 e-mail: gktalu@yahoo.com

kas içi enjeksiyon teknikleri ve etkilerinden bahsedilmektedir. Kitabın 3. bölümü toraks bölgesini ilgilendiren girişimsel ağrı uygulamalarına ayrılmış, diğer bölümlerde olduğu gibi ilk olarak somatik sinir blokları incelenmekte ve somatik sinir blokları başlığı altında interkostal, supraskapulere sinir blokları anlatılmaktadır. Toraks bölgesi sempatik blokları başlığı altında T2 ve T3 sempatik sinirler ile splanknik sinir blokları ve nörolizi konularına değinilmektedir. Toraks bölgesi spinal nöroaksiyel blokları bölümünde, torasik epidural enjeksiyon ve kateter uygulamaları, DREZ lezyonlarında radyofrekans ve lazer uygulamalarının karşılaştırılması ve spinal kord stimülasyonu etkinliği konularında bilgi verilmektedir. Bu bölümün son konusu, torasik bölgede faset eklem bloğu ve nörotomisine ayrılmış olup, konuyla ilgili detaylı bilgiler verilmektedir. Lomber bölge kitabın 4. bölümünde yer alıyor ve somatik bloklar başlığı altında lomber pleksus, iliohipogastrik, ilioinguinal, genitofemoral, lateral femoral kutanöz sinir blokları kısaca ele alınmaktadır. Lomber sempatik bloklar başlığı altında çölyak ve lomber sempatik bloklar ile nöroliz uygulamalarına ayrıntılı olarak yer verilmektedir. Lomber spinal nöroaksiyel uygulamalar alt başlığında lomber transforaminal epidural enjeksiyon tekniği zengin görsel materyallerle desteklenerek ayrıntılarıyla ele alınmış ayrıca bu bölüm içinde lomber spinal sinir bloklarını takiben klasik kaynaklarda çok az yer bulabilen lomber diskografi konusu her yönüyle irdelenmiş ve uygulamayla ilgili tüm detaylar okuyucuya aktarılmıştır. Lomber faset eklem blokları ve nörotomi başlığı altında faset eklem anatomisi, sinirleri, faset eklem sendromu kısaca anlatıldıktan sonra hasta seçim kriterleri ve bu kriterlere uyan hastalarda uygulanan lomber medial dal bloğu, lomber intra artiküler eklem enjeksiyonu ve radyofrekans uygulamalarına değinilmektedir. Bu bölümün son konusu lomber miyofasyal bloklar başlığını taşımakta ve miyofasyal ağrı sendromları ile bu bölgede yer alan lomber kaslara yönelik enjeksiyon tekniklerinden bahsedilmektedir. Kitabın 5. bölümü pelvis bölgesine ayrılmış olup ilk olarak somatik bloklar ele alınmaktadır. Sempatik bloklar başlığı altında hipogastrik pleksus ve impar ganlion blokları ve nörolizi konularına değinilmektedir. Pelvik spinal nöroaksiyel uygulamalar başlığı altında sakral epidural steroid enjeksiyonunun ardından kaudal dekompresif nöroplastide epidural skar dokusu patofizyolojisi ve nöroplastik tekniği, klinik özellikleri ve komplikasyonlarına değinilmektedir.

Ayrıca transforaminal nöroplastik konusuna da yer verilmektedir. Bu bölümün son konusu olarak sakral sinir kökü enjeksiyonu anlatılmaktadır. Pelvis bölgesinin son konusu sakroiliak eklem bloklarına ayrılmış olup, kısaca sakroiliak eklem ve ligaman anatomisi anlatıldıktan sonra sakroiliak eklemde yaşla meydana gelen değişiklikler ve eklem fonksiyonları konusu ayrıntılarıyla ele alınmaktadır. Sakroiliak eklem ağrısı klinik yönleriyle ele alınmış ve enjeksiyon teknikleri ile birlikte etkinliği konularına değinilmiştir. Kitabın 6. bölümü ekstremitelere bloklarına ayrılmış, üst ekstremitelere somatik bloklarından, aksiller, supraklaviküler, infraklaviküler, interskalen sinir blokları anatomisi, endikasyonları ve kontrendikasyonları ile birlikte uygulamada önemli teknik özelliklere yer verilmiştir. Üst ekstremitelere eklem blokları konusunda omuz, dirsek ve el bileğinde uygulanan eklem içi enjeksiyon teknikleri anlatılmaktadır. Alt ekstremitelere somatik blokları başlığı altında lomber pleksus, obturator, femoral, safen sinir, siyatik sinir, kommon peroneal sinir ve tibial sinirin bloklarına farklı teknik yaklaşımlar ve uygulamada önemli noktalara değinilmektedir. Alt ekstremitelere eklem blokları başlığı altında kalça, diz ve ayak bileğinde eklem içi enjeksiyon teknikleri anlatılmaktadır. Kitabın 7. bölümünde “ileri teknolojiler” başlığı altında perkütan stimülasyon sistemleri, intratekal ilaç uygulama sistemleri ve epiduros-kopi yöntemlerinin uygulanması, endikasyonları, kontrendikasyonları, kullanılan malzemeler ve ilaçlar konusunda ayrıntılı olarak bilgi verilmektedir. Kitabın 8. ve son bölümünde yeni geliştirilen tekniklere yer verilmiştir. Disk lezyonlarında perkütan tedavi girişimleri alt bölümünde disk lezyonlarının patofizyolojisine ayrıntılı olarak yer verilmiş, ağrı mekanizmaları ve tanıda kullanılan testler irdelenmiş ve kemonukleozis, annuloplastik, nukleoplastik, perkütan diskektomi gibi tekniklere ayrıntılı olarak yer verilmiştir. 8. bölümde takip eden alt başlıklarda klasik kitaplarda sık olarak yer verilmeyen vertebroplastik, balon kifoplastik, kranial stimülasyon ve retrograd pelvik stimülasyon gibi yöntemlerin uygulama endikasyonları, kontrendikasyonları, teknik ve kullanılan malzemeler konularında ayrıntılı olarak bilgi verilmektedir. Bu bölümün diğer bir alt başlığı olan “rejyonel sinir bloklarında ultrason görüntüleme yöntemleri”inde son yıllarda rejyonel blok uygulamalarında gittikçe daha sık kullanılmaya başlanan ultrason ile alt ve üst ekstremitelere blok teknikleri birçok görsel materyal kullanılarak ayrıntılı şekilde anlatılmaktadır. 8. bölümün son alt başlığı

ğı “girişimsel ağrı pratiğinde alet ve cihazlar” adını taşımakta ve bu bölümde girişim odası ve girişimlerde kullanılan radyasyon koruyucu malzemeler, iğneler ve radyofrekans cihazı, epiduros-kopi cihazı, kriyoterapi, stimülatör sistemleri ve ultrason cihazları gibi özel amaçlarla kullanılan cihazlar konusunda bilgi verilmektedir.

Interventional pain management image-guided procedures girişimsel ağrı tedavisi uygulayan, uygulamayı hedef alan tüm anesteziologlar için gerek teorik bilgi içeriği, gerek skopik görüntüleri ile referans bir kitap olarak karşımıza çıkmakta.